

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання та оформлення кваліфікаційних робіт
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»,
галузі знань 07 – Управління та адміністрування
спеціальності 072 – Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійної програми –
Фінанси, банківська справа та страхування

Затверджено
на засіданні кафедри
фінансів, банківської справи та
страхування
Протокол № «3»
від «16» вересня 2021 р.

Методичні вказівки до виконання та оформлення кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр», галузі знань 07 – Управління та адміністрування, спеціальності 072 – Фінанси, банківська справа та страхування, освітньо-професійної програми – Фінанси, банківська справа та страхування / Укл.: Дубина М.В., Ільчук В.П., Садчикова І.В., Шпомер Т.О., Кальченко О.М., Панченко О.І. – Чернігів: ЧНТУ, 2021. – 60 с.

Укладачі: **Дубина Максим Вікторович**, доктор економічних наук, професор
Ільчук Валерій Петрович, доктор економічних наук, професор
Садчикова Ірина Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент
Шпомер Тетяна Олександрівна, кандидат економічних наук, старший викладач
Кальченко Ольга Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент
Панченко Олена Іванівна, кандидат економічних наук, доцент

Відповідальний за випуск: **Дубина М.В.**, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, доктор економічних наук, професор

Рецензент: **Попело О.В.**, доктор економічних наук, доцент кафедри менеджменту та державної служби Національного університету «Чернігівська політехніка»

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 МЕТА І ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (КР).....	6
2 ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	7
3 ВИЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТА ТА ОБ'ЄКТА ДОСЛІДЖЕННЯ КР.....	9
4 ВИБІР І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ ТА ПЛАНУ КР.....	10
5 СТРУКТУРА, ОБСЯГ ТА ЗМІСТ КР.....	11
6 ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА....	15
7 ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	18
8 НАУКОВЕ КЕРІВНИЦТВО ВИКОНАННЯМ КР	25
9 ВІДГУК КЕРІВНИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	26
10 РЕЦЕНЗУВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	27
11 ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ.....	29
12 ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ КР НА ПЛАГІАТ.....	30
13 ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	32
14 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	34
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	36
ДОДАТКИ.....	43
Додаток А. Титульний аркуш кваліфікаційної роботи.....	43
Додаток Б. Індивідуальне завдання на кваліфікаційну роботу.....	45
Додаток В. Зразок оформлення анотації.....	47
Додаток Г. Форма відгуку наукового керівника.....	49
Додаток Д. Зразок форми зовнішньої рецензії	50
Додаток Е. Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт.....	51
Додаток Ж. Зразок документа, що підтверджує перевірку КР на плагіат..	54
Додаток И. Приклади складання змісту кваліфікаційної роботи.....	55

ВСТУП

Виконання та захист кваліфікаційної роботи (КР) за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» завершує підготовку фахівця з повною вищою освітою. КР є роботою, у якій здобувач вищої освіти (ЗВО) освітнього ступеня «магістр» має засвідчити, що він оволодів необхідними теоретичними знаннями та навичками їх практичного застосування в конкретних умовах.

Кваліфікаційна робота – це самостійне наукове дослідження і важлива форма перевірки якості професійної підготовки фахівця фінансового профілю. Робота підводить підсумки набутих знань, умінь та навичок з основних дисциплін, передбачених навчальним планом. На підставі її захисту Екзаменаційна комісія вирішує питання про присвоєння студенту кваліфікації магістра з фінансів, банківської справи та страхування.

Кваліфікаційна робота має виконуватись на основі результатів дослідження однієї або кількох актуальних проблем та об'єктів і містити конкретні пропозиції. При розкритті теми роботи ЗВО має показати знання законодавчої бази з досліджуваної тематики, вміння використовувати сучасні методики здійснення досліджень та навички оволодіння технологічними прийомами обґрунтування фінансових рішень із застосуванням економіко-математичних методів і обчислювальних засобів.

Зміст роботи та рівень її захисту є одним з основних критеріїв для оцінки якості реалізації відповідної освітньої програми підготовки магістра з фінансів, банківської справи та страхування. Відповідальність за правильність прийнятих рішень, обґрунтувань, розрахунків та якість оформлення кваліфікаційної роботи несе здобувач вищої освіти.

В ході виконання кваліфікаційної роботи перед студентом постає ряд питань методологічного, методичного та організаційного характеру. Метою даних методичних рекомендацій є надання допомоги ЗВО у вирішенні поставлених задач по змісту і порядку виконання роботи.

При розробці методичних вказівок використано досвід магістерського дипломного проектування провідних економічних університетів України, а також досвід кафедр Національного університету «Чернігівська політехніка» та кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

1 МЕТА І ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота (КР) освітнього ступеня «магістр» – це самостійне дослідження, виконане студентом на завершальному етапі навчання в університеті. Вона є кваліфікаційним документом, на підставі якого Екзаменаційна комісія (ЕК) визначає рівень теоретичної підготовки випускника, його готовність до самостійної роботи за фахом і приймає рішення про присвоєння кваліфікації.

Як теоретико-прикладне дослідження КР повинна містити глибоке теоретичне осмислення актуальної фінансово-економічної проблеми, а також обґрунтований проект практичного її розв'язання, виконаний на основі ретельно проведеного аналізу діяльності конкретної організації-замовника (бази практики).

Метою підготовки КР є поглиблення студентом теоретичних і практичних знань з обраного напрямку спеціалізації, вироблення умінь застосовувати їх при вирішенні конкретних практичних завдань; сприяння розвитку пошуку сучасних наукових досягнень у певній сфері та умінь їх самостійно застосовувати при вирішенні прикладних проблем; визначення ступеня підготовки випускника до самостійної практичної діяльності.

Працюючи над КР, здобувач вищої освіти має засвоїти навички правильної постановки проблеми та обґрунтування її актуальності, формулювання мети і завдань дослідження, побудови логічного плану і оптимальної структури, роботи з літературними джерелами та статистичною інформацією, аналізу та оцінки різних аспектів діяльності організації, обґрунтування власних узагальнень, висновків і пропозицій.

Основними завданнями кваліфікаційної роботи є:

- вивчення (або поглиблення) та узагальнення теоретико-методологічних засад з обраного напрямку дослідження;
- проведення всебічної діагностики ситуації із застосуванням сучасного інструментарію;
- розробка та оцінка альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;
- обґрунтування запропонованих рішень з використанням ситуаційного аналізу;
- перевірка КР на наявність плагіату;
- підготовка доповіді та наочних матеріалів, що передають основний зміст роботи та пропозиції автора, з подальшим їх публічним захистом.

Повнота й особливості реалізації цих завдань залежать від напрямку дослідження, сфери діяльності підприємства або фінансової установи та його специфічних рис.

Кваліфікаційна робота магістра має:

- засвідчити рівень теоретичної та практичної підготовки здобувача вищої освіти до професійної діяльності, передбаченої освітньою програмою підготовки магістра «Фінанси, банківська справа та страхування»;

– відобразити вміння здобувача вищої освіти ставити проблемні питання, визначати їх актуальність, формулювати мету та завдання дослідження, аналізувати та правильно оцінювати соціально-економічні процеси в суспільстві, критично аналізувати інформаційні джерела, обґрунтувати власні узагальнення, висновки і пропозиції;

– продемонструвати рівень оволодіння сучасними методиками досліджень та обробки статистичних та інших фактичних матеріалів;

– показати рівень засвоєння теоретичних знань і вміння застосовувати їх при розв'язанні практичних проблем, робити висновки, вносити пропозиції та розробляти практичні рекомендації.

Виконання і захист кваліфікаційної роботи магістра є кінцевим етапом процесу здобуття повної вищої освіти за освітнім ступенем «магістр».

2 ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (КР)

Відповідно до «Методичні рекомендації щодо виконання та оформлення кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти освітніх ступенів «бакалавр» і «магістр» Національного університету «Чернігівська політехніка» (Наказ ректора НУЧП № 120 від 28.12.2020р.) процес виконання ВКР магістра складається з:

- ознайомлення студента з основними вимогами, що пред'являються до виконання кваліфікаційна робота;
- вибір теми роботи та призначення керівника здійснюється на підставі персональної заяви студента;
- обробка літературних джерел, вивчення теоретичних і практичних матеріалів з обраної теми;
- розробка плану кваліфікаційна робота із зазначенням строків написання розділів та їх обсягів. Заповнення бланка «Завдання на випуск кваліфікаційну роботу» та його затвердження на кафедрі;
- збір матеріалів, складання бібліографії, аналіз та узагальнення зібраного матеріалу;
- викладення проаналізованого та систематизованого матеріалу відповідно до плану;
- проведення експерименту чи анкетування, виконання розрахунків, у тому числі із застосуванням комп'ютерної обробки;
- формулювання висновків;
- підготовка графічної частини роботи: креслень, рисунків, таблиць (у разі необхідності);
- представлення кваліфікаційна робота на кафедру для попереднього розгляду;
- написання доповіді й підготовка ілюстративного матеріалу (наприклад, таблиць і графіків для прилюдного виступу);
- рецензування кваліфікаційна робота та оформлення відгуку керівника;
- перевірка роботи на плагіат згідно з Порядком проведення перевірки кваліфікаційних робіт та індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти на плагіат в Національному університеті «Чернігівська політехніка», затвердженого наказом ректора НУЧП № 100 від 31 травня 2021 р.
- представлення кваліфікаційна робота в ЕК;
- захист кваліфікаційна робота.

Відгук – це оцінка керівником рівня підготовки кваліфікаційна робота ЗВО, що включає в себе обґрунтування актуальності теми, логічності і структури викладення матеріалу, якості огляду і аналізу літератури, коректності цитувань і посилань на наведені в тексті цитати інших авторів, коректності формулювання власних висновків, відповідності висновків меті та завданням, якості оформлення, апробацію результатів.

Рецензія – це оцінка кваліфікаційна робота (проекту) ЗВО, що надається висококваліфікованими спеціалістами виробничих і наукових організацій, працівниками і НПП вищих навчальних закладів та містить оцінку роботи.

Керівниками кваліфікаційної роботи призначаються професори, доценти, а також інші НПП університету, які мають науковий ступінь та (або) вчене звання. До керівництва магістерськими роботами можуть також допускатися співробітники науково-дослідних структурних підрозділів, а також висококваліфіковані фахівці підприємств (організацій), які мають науковий ступінь.

У встановлений термін студент звітує перед керівником і завідувачем кафедри, які фіксують ступінь готовності роботи.

Обов'язки керівника кваліфікаційної роботи:

- надавати допомогу при виборі теми, її остаточного формулювання та меж розкриття;

- рекомендувати спеціальну, нормативну літературу та інформаційні джерела за обраною темою;

- консультувати ЗВО з питань виконання кваліфікаційна робота;

- контролювати дотримання календарного плану, якості та самостійності виконання роботи, інформувати завідувача кафедри про хід підготовки роботи до захисту;

- організувати студента для апробації на засіданні кафедри;

- давати відгук на випускні кваліфікаційну роботу.

Обов'язки ЗВО:

- дотримуватись графіка та звітувати в передбачені строки перед керівником про хід роботи.

- написати та оформити текст роботи згідно вимог даних Методичних рекомендацій.

- не пізніше, ніж за два тижні до дня захисту на засіданні екзаменаційної комісії подати роботу для попереднього розгляду на кафедрі;

- отримати довідки (акт за результатом перевірки) про відсутність плагіату в роботі та надати їх керівнику КР. Порядок перевірки роботи на плагіат наведено у 12 розділі даних методичних вказівок (зразок довідок наведено в Додатку Ж).

- отримати необхідні рецензії та відгук керівника.

До кваліфікаційної роботи додається подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційна робота (див. «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій для атестації здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» (нова редакція)», затвердженого наказом ректора № 60 від 29.03.2021 р.), відгук керівника, рецензія, документи про впровадження, відбитки власних публікацій за результатами дослідження (статті, тези).

3 ВИЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТА ТА ОБ'ЄКТА ДОСЛІДЖЕННЯ КР

Визначення предмета дослідження здійснюється виходячи з наукових інтересів здобувача вищої освіти, тематики наукових досліджень кафедри, замовлень підприємств тощо.

Можливі *предмети досліджень*:

1. Сучасна фінансова політика держави та її ефективність в розрізі окремих галузей;
2. Особливості функціонування податкової політики в державі;
3. Фінансовий стан та перспективи розвитку банківської системи України.
4. Окремі функції та напрями діяльності страхових компаній в Україні.
5. Особливості валютного регулювання в Україні.
6. Ринок перестраховання в Україні.
7. Особливості розвитку ринку цінних паперів в Україні.
8. Інвестиційні процеси в Україні, інвестиційно-інноваційний розвиток національної економіки.
9. Напрямки діяльності небанківських фінансових посередників.
10. Бюджетна система та фінансове забезпечення розвитку територіальних громад.

Обираючи предмет дослідження, доцільно користуватися запропонованим переліком тем дослідження, проте він не є обов'язковим і може уточнюватись або доповнюватись за бажанням ЗВО та його наукового керівника.

Об'єктами кваліфікаційної роботи магістра можуть бути:

1. Підприємства або фірми будь-яких організаційно-правових форм та розмірів чи їх структурні підрозділи будь-якої галузі народного господарства.
2. Науково-дослідні, проектно-конструкторсько-технологічні та інші науково-технічні організації та їх підрозділи.
3. Інвестиційні, страхові, посередницькі, фінансові, консалтингові компанії та фірми, а також біржі, фонди, комерційні банки та інші організації ринкової інфраструктури.

Даний перелік не обмежує перелік можливих об'єктів КР магістра. Важливо, щоб студент був обізнаний зі специфікою діяльності об'єкта досліджень, наприклад, при проходженні переддипломної практики.

4 ВИБІР І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ ТА ПЛАНУ КР

Тема КР повинна бути актуальною, мати теоретичне і прикладне значення, відповідати сучасному стану та перспективам розвитку економічної науки і господарської практики.

Студент може скористатися тематикою КР, яку розробляє і щорічно переглядає кафедра (Додаток Е). Студенту надається право запропонувати свою тему з необхідним обґрунтуванням її дослідження.

Тема роботи має бути погоджена як з випускною кафедрою, так і з організацією, на матеріалах якої вона буде виконуватися.

Обираючи тему, слід ураховувати її актуальність для організації, можливість одержання відповідних матеріалів (планових, звітних, статистичних), проведення власних спостережень, розрахунків, експериментів, наявність літературних та інформаційних джерел, власні напрацювання. Обов'язковою вимогою до КР є її корисність і практична цінність. ВКР має бути написана на матеріалах конкретної організації.

Студенти денної форми навчання проходять переддипломну практику за направленнями випускної кафедри; матеріали для аналітичної частини роботи вони одержують за місцем практики.

Студенти заочної форм навчання одержують матеріали для аналітичної частини КР за місцем основної роботи.

Виконання кваліфікаційної роботи на абстрактну тему без використання й аналізу матеріалів, що характеризують діяльність конкретної організації, не допускається.

Пропозиції щодо вибору теми КР студент спочатку обговорює з науковим керівником від кафедри. За поданням наукових керівників кафедра розглядає пропозиції студентів і після їх схвалення готує проект відповідного наказу.

Закріплення за студентом теми кваліфікаційної роботи магістра оформлюється наказом ректора ЧНТУ не пізніше ніж за півроку до закінчення навчання за магістерською програмою. Цим самим наказом призначаються наукові керівники КР магістрів.

План кваліфікаційної роботи магістра повинен відповідати темі дослідження, мати чітку логіку поєднання теоретико-методичної, аналітичної та конструктивної частин. При розробці та обговоренні плану дослідження необхідно скласти поетапний календарний план написання КР згідно із затвердженим на кафедрі регламентом. Консультування студентів з питань вибору теми роботи та розробки її календарного плану здійснюється науковим керівником.

5 СТРУКТУРА, ОБСЯГ ТА ЗМІСТ КР

Кваліфікаційна робота магістра як оригінальне теоретично-прикладне дослідження повинна мати певну логіку побудови, послідовність і завершеність.

Обсяг основного тексту кваліфікаційна робота ЗВО освітнього ступеню магістр має бути 60-80 сторінок машинописного тексту формату А4. Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$. Огляд літературних джерел не повинен перевищувати 25 % від загального обсягу роботи.

Випускна кваліфікаційна робота, як правило, виконується державною мовою.

Рекомендована структура пояснювальної записки КР умовно поділяється на вступну частину, основну частину та додатки.

Вступна частина КР містить:

- титульний аркуш (оформляється за зразком, поданим в Додатку А);
- завдання на кваліфікаційну роботу (зразок – в Додатку Б);
- анотацію та ключові слова;
- перелік умовних позначень (за потребою);
- зміст;
- вступ.

Основна частина КР містить:

- перший (теоретичний) розділ;
- другий (аналітичний) розділ;
- третій (проектний) розділ;

Заклучна частина КР містить:

- висновки та пропозиції;
- список використаних джерел;
- додатки.

В **анотації** – 1 сторінка (обсягом до 800 знаків) – зазначається прізвище та ініціали студента, назва кваліфікаційна робота, основний зміст та результати. Викладення матеріалу в анотації повинно бути стислим і точним. Необхідно використовувати стандартизовану термінологію, притаманну мові ділових документів, уникати маловідомих термінів і символів. Після анотації наводять ключові слова відповідною мовою.

Ключові слова (слова специфічної термінології за темою, які найчастіше зустрічаються у випускній роботі) наводяться у називному відмінку. Кількість ключових слів – 5-7.

Анотація має бути написана українською та однією з іноземних мов (переважно – англійською), розміщуватися на окремому аркуші разом з ключовими словами та передувати змісту (зразок оформлення анотації в Додатку В).

Якщо в роботі вжито специфічну термінологію, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо, то *перелік умовних*

позначень може бути поданий у вигляді окремого списку, який розміщують перед змістом, після анотації та списку ключових слів.

Перелік слід друкувати у дві колонки: у лівій за абеткою наводяться скорочення, а у правій – їх детальне розшифрування.

Якщо в роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення повторюються менше трьох разів, перелік не складають, їхнє розшифрування наведуть у тексті при першому згадуванні.

Зміст КР має відображати суть роботи, її складові і логіку дослідження та може займати 1-2 сторінки. В ньому фіксуються назви всіх розділів і підрозділів із зазначенням початкових сторінок. Назви розділів і підрозділів повинні бути стислими і зрозумілими, літературно грамотними, тісно пов'язаними з темою роботи, але не повторювати її. Зразок оформлення змісту наведено в Додатку І.

У **вступі** зазначається проблема, що потребує вирішення, ступінь її дослідження, актуальність проведення і мета досліджень в обраному напрямі, завдання, що вирішуються для досягнення мети, об'єкт і предмет досліджень, наукова новизна та практична значущість роботи (для ЗВО за освітньо-наукової програми). Також зазначається апробація результатів досліджень – виступи на студентських наукових конференціях, публікації результатів дослідження. Обсяг вступу, зазвичай, не повинен перевищувати 2,5-3 сторінки.

Актуальність теми подається у вигляді критичного аналізу та шляхів розв'язання проблеми з обґрунтуванням необхідності досліджень для підприємств та організацій.

Мета та завдання роботи повинні бути чітко сформульованими та відображати тематику дослідження. Ставлячи мету, дослідник має уявляти собі, який результат він має намір одержати, яким буде цей результат.

Об'єкт дослідження визначається разом з вибором теми і є однією із сторін діяльності господарюючого суб'єкта (визначення об'єкта пов'язано з відповіддю на питання: що розглядається?).

Предмет дослідження міститься в межах проблемного об'єкта, який потребує вирішення (характеристика того, що знаходиться в межах об'єкту дослідження, тобто визначення предмета пов'язано з відповіддю на питання: як розглядається об'єкт дослідження).

Метод – сукупність прийомів, операцій і способів теоретичного пізнання і практичного перетворення дійсності, досягнення визначених результатів.

Методика – розглядається як інструкція діяльності з реалізації методу дослідження.

Наукова новизна повинна містити результати самостійного аналітичного та експериментального характеру.

Практична значущість повинна містити результати власних досліджень, що можуть бути упроваджені в діяльність підприємств, установ.

Апробація роботи повинна містити назви статей, тез доповідей, підготовлених за матеріалами роботи, виступи на науково-практичних конференціях, інших наукових заходах.

Зміст основної частини кваліфікаційна робота викладають за розділами. Розділи можуть поділятися на підрозділи, пункти, підпункти.

Перший (теоретичний) розділ (20-25 стор.) роботи присвячується теоретико-методологічним аспектам обраного об'єкта та предмета досліджень. Теоретичне обґрунтування має визначати роль і місце досліджуваних явищ та процесів у забезпеченні високої ефективності діяльності господарюючого суб'єкта, містити аналіз існуючого досвіду у відповідній сфері.

Структурно складається з 2-4 підрозділів, містить теоретичний виклад важливих аспектів проблеми, критичний огляд джерел інформації, аналіз предмету дослідження на макрорівні, використання здобутків вітчизняних та зарубіжних вчених у розвитку предмету дослідження.

Розглядаються загальнотеоретичні підходи до теми з використанням сучасних літературних джерел щодо досліджуваної проблеми, а також питання з висвітлення теоретичних основ дослідження (критично аналізуються монографії, наукові статті, матеріали конференцій, електронні ресурси тощо, у тому числі іноземних авторів); обов'язковим є порівняння різних точок зору, використання статистичних відомостей (із посиланням на джерела). Обов'язковим в теоретичному розділі є аналіз статистичних даних та/або світового досвіду за темою дослідження. Під час розкриття теоретичних питань слід висвітлити елементи наукової новизни з формулюванням власної позиції автора щодо напряму дослідження, оригінальні авторські пропозиції стосовно розбудови теоретичних і методичних питань. Теоретичний розділ завершується стислими висновками, які нумеруються.

У другому (аналітичному) розділі (25-30 стор.) студент повинен виконати ґрунтовний аналіз фактичного стану досліджуваної проблеми виключно на матеріалах конкретної організації. Цей розділ може включати 3-5 відносно самостійних підрозділів, що містять аналіз і оцінку конкретних сфер діяльності об'єкта дослідження.

В перших підрозділах має бути надана стисла фінансово-економічна характеристика об'єкта дослідження, умови господарювання, сучасні проблеми та перспективи розвитку, результати аналізу та оцінки систематизованих матеріалів щодо його діяльності та галузі, до якої він відноситься. Описувати історію виникнення організації недоцільно.

Друга частина розділу присвячується поглибленому аналізу досліджуваної проблеми. Проводиться аналіз ефективності управління виробництвом, фінансами та ризиками підприємства відповідно до теми магістерської роботи, класифікуються переваги та недоліки у фінансово-господарській діяльності підприємства, організації чи установи.

На основі обробки та узагальнення аналітичних матеріалів студент повинен виявити і відобразити у дипломній роботі сучасні тенденції та характер впливу зовнішніх та внутрішніх чинників на зміну режиму функціонування об'єкта дослідження. Досить важливим є те, щоб узагальнення теоретичних концепцій та висновки, що сформульовані на базі вивчення наукової літератури і викладені у першому розділі студентом, були підтверджені конкретним практичним матеріалом у другому розділі.

Розділ повинен бути максимально насиченим фактичною інформацією (таблиці, графіки, діаграми, схеми), що відображають відповідні результати діяльності організації не менше ніж за 3 роки. При проведенні аналізу для порівняння бажано вживати середньогалузеві та макроекономічні показники.

Слід чітко розмежувати джерела походження використаної при аналізі інформації: що запозичене з літератури, що одержано з документів організації, а які дані здобуті шляхом власних спостережень, експериментів та розрахунків.

Розділ завершується оцінкою одержаних результатів.

Третій (проектний) розділ (15-25 стор.) має містити обґрунтовані пропозиції студента, спрямовані на досягнення мети, поставленої у вступі кваліфікаційна робота. Структурно розділ вміщує 3-4 підрозділи.

Розробки та рекомендації мають базуватися на фактичних матеріалах об'єкта досліджень та на результатах аналізу, проведеного в другому розділі ВКР. Студент повинен розкрити зміст запропонованих заходів, що спрямовані на підвищення ефективності функціонування об'єкта в цілому, обґрунтувати їх вплив на діяльність підприємства в аспекті теми, що досліджується.

Реальне практичне значення пропозицій та рекомендацій доцільно підтвердити шляхом здійснення необхідних техніко-економічних розрахунків з визначенням розміру очікуваного економічного ефекту, що буде отриманий внаслідок впровадження комплексу запропонованих заходів на практиці.

За результати розрахунків та зроблені на цій основі висновки відповідальність несе студент – автор кваліфікаційна робота магістра.

Однією з ознак високої якості КР є застосування комп'ютерних засобів та економіко-математичних методів і моделей як під час аналізу, так і при обґрунтуванні запропонованих заходів.

Висновки – є завершальною частиною КР. Цей розділ містить стислий виклад актуальності теми, зроблених оцінок та узагальнень під час аналізу, підсумки досліджень, що були проведені у дипломній роботі з акцентом на рекомендаціях і пропозиціях, їх значущості та економічній ефективності для об'єкта досліджень. Ознайомлення з текстом висновків повинно сформувати у читача уявлення про ступінь реалізації автором дипломної роботи поставленої мети і завдань. Обсяг висновків – 5-7 сторінок.

Висновки починаються таким чином: «За результатами дослідження (зазначається відповідно до мети) сформульовані наступні висновки».

Висновки нумеруються.

У висновках необхідно наголосити на якісних та кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів, викласти рекомендації щодо їх використання.

Розділ **«Перелік посилань»** включає складений за чинними правилами перелік використаних літературних джерел.

У **додатки** виносяться вся інформація допоміжного характеру, що представлена у текстовій, табличній, графічній формі або у вигляді форм первинної статистичної звітності і не увійшла до складу основної частини, акти про впровадження у виробництво, інші матеріали, які допомагають більш повно і докладно розкрити задум та шляхи реалізації роботи.

6 ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТА МАГІСТРА

Виконання кваліфікаційної роботи магістра потребує глибоких теоретичних знань, вміння використати їх стосовно предмета й об'єкта дослідження. При цьому отримані знання при вивченні дисциплін, що викладаються в університеті, не виключають самостійного їх поглиблення, особливо за тими напрямками, які відповідають обраній темі випускної роботи.

На початку виконання роботи необхідно ознайомитись зі змістом спеціальної літератури за обраною темою. Крім наведеного нижче переліку рекомендованої літератури, слід користуватися предметними каталогами бібліотек, бібліографічними збірниками за відповідними галузями знань, реферативними журналами, електронно-пошуковими системами.

При виконанні кваліфікаційної роботи обов'язковим є використання Конституції України, законів України та інших нормативно-правових актів. При цьому необхідно використовувати лише чинні нормативно-правові акти з останніми змінами та доповненнями до них. Посилання на застарілий нормативний матеріал може стати суттєвим недоліком КР.

Фактичні матеріали за результатами діяльності підприємств, організацій чи установ, на базі яких виконується дипломна робота, збираються під час проходження практики. При обробці зібраного матеріалу особливу увагу рекомендується приділити наочності та змістовності таблиць, рисунків, схем, графіків.

Роботу над текстом доцільно розпочинати з першого розділу, в якому висвітлюються питання теоретичного характеру та дається опис методичної бази подальших досліджень. Автор повинен суворо слідкувати за тим, аби виклад тексту відповідав темі та плану роботи і не виходив за їх межі. При цьому матеріал слід викладати послідовно і логічно, не забуваючи зазначити використані інформаційні джерела.

Виклад аналітичної частини має базуватися на методичних матеріалах теоретичного розділу і на загальновідомих сучасних методах аналізу та не повинен зводитися до набору непов'язаних між собою окремих напрямків досліджень. Кожний напрям аналізу має бути підтвердженим підібраним і систематизованим фактичним і статистичним матеріалом. Усі використані в роботі таблиці, схеми, графіки, діаграми повинні обов'язково мати відповідні коментарі та бути проаналізованими.

Основою для розробки проектного розділу є виявлені після проведення діагностики об'єкта дослідження проблеми, причини їх виникнення і чинники, що вплинули на певний стан об'єкта. Результатом цього розділу мають стати альтернативні пропозиції щодо усунення проблем з економічним обґрунтуванням найбільш доцільних способів їх вирішення в реальних умовах. При цьому обов'язковою вимогою до проектного розділу КР є наявність власного бачення проблематики, самостійних висновків, нестандартних пропозицій та інноваційних ідей.

Оскільки регламентом передбачено подання робочого варіанту КР науковому керівнику на перевірку частинами, роботу над кожним новим розділом слід розпочинати після того, як робочий варіант попереднього розділу

завершено студентом повністю та подано для перевірки керівнику.

При виконанні КР необхідно дотримуватись діючого регламенту випускаючої кафедри, відповідно до якого **здобувач вищої освіти зобов'язаний:**

- своєчасно узгодити тему кваліфікаційна робота та отримати конкретні завдання від керівника роботи на підбір та опрацювання матеріалів, необхідних для роботи під час проходження переддипломної практики;

- на переддипломній практиці, крім виконання її програми, ознайомитися зі специфікою діяльності підприємства, практичною реалізацією питань організації та управління підприємством, з фінансово-економічними показниками та звітністю з метою підбору матеріалів відповідно до теми КР;

- після подання та захисту звіту про переддипломну практику скласти та узгодити з керівником кваліфікаційна робота календарний план-графік виконання випускної роботи з урахуванням структури і трудомісткості розділів;

- регулярно, не менше одного разу на два тижні, інформувати керівника про стан виконання роботи відповідно до плану-графіка, надавати на його вимогу необхідні матеріали для перевірки;

- самостійно виконувати роботу, використовуючи передові методики наукових досліджень та сучасні комп'ютерні технології;

- відповідати за правильність прийнятих рішень, обґрунтувань, розрахунків, якість оформлення пояснювальної записки та графічного матеріалу, їх відповідність методичним рекомендаціям (вказівкам) з дипломного проектування випускаючої кафедри, існуючим нормативним документам та державним стандартам;

- дотримуватися календарного плану-графіка виконання випускної роботи та подання матеріалів керівнику на перевірку;

- адекватно реагувати на зауваження і рекомендації керівника щодо змістовної частини роботи та вчасно виправляти недоліки в роботі;

- з повним дотриманням вимог щодо оформлення, роздрукувати чистовий варіант КР, зшити її та поставити підпис на титульному аркуші;

- подати випускну кваліфікаційну роботу науковому керівнику для оцінювання її якості та визначення можливості винесення на захист;

- своєчасно отримати відгук керівника і рецензію на КР;

У разі недодержання студентом регламенту виконання кваліфікаційна робота завідувач кафедри, за поданням наукового керівника кваліфікаційна робота, має право звернутися до ректора університету з пропозицією відрахувати студента з магістратури як такого, що не виконує навчальний план.

7 ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота оформлюється відповідно до вимог ДСТУ 3008:2015 «Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення».

Дані рекомендації лише роз'яснюють окремі положення стандарту стосовно оформлення КР. Остаточне рішення про відповідність правилам приймається на основі ДСТУ 3008:2015.

1 Загальні положення

1.1 Текст кваліфікаційної роботи друкують за допомогою комп'ютера на одному боці аркуша білого паперу формату А-4 через 1,5 міжрядковий (комп'ютерний) інтервали. Виконується ВКР, як правило, державною мовою.

1.2 Шрифт роботи: Times New Roman Cyr, кегель – 14.

1.3 Міжрядковий інтервал – 1,5; вирівнювання тексту по ширині.

1.4 Відступи аркушу: ліворуч – 25 мм, верхнє – 20 мм, праворуч – не менше ніж 10 мм, нижнє – 20 мм.

1.5 Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту дипломної роботи і дорівнювати п'яти знакам (1,25);

1.6 Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти підчищенням або зафарбуванням відповідним до кольору аркуша коректором і нанесенням на тому ж місті чи між рядками вірного тексту або графіки машинописним способом чи від руки. На одну сторінку допускається не більше одного виправлення, на всю роботу – не більше десяти.

2 Структурні елементи

2.1 Структурними елементами кваліфікаційної роботи є: АНОТАЦІЯ на двох мовах з ключовими словами, ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛИ основної частини роботи, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЕЖЕРЛ, ДОДАТКИ.

2.2 Заголовки структурних елементів, крім назв розділів, не нумеруються (наприклад, 1 ВСТУП – оформлено не правильно, правильно – ВСТУП). Нумеруються лише НАЗВИ РОЗДІЛІВ основної частини роботи.

2.3 Структурні елементи входять до загальної нумерації сторінок випускної роботи, включаючи додатки.

3 Оформлення заголовків

3.1 Заголовки структурних елементів і розділів основної частини КР слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапки в кінці і не підкреслюючи.

3.2 При написанні назв розділів, слово РОЗДІЛ не пишеться.

3.3 Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів розділів слід починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці.

3.4 Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою.

3.5 Перенесення слів у заголовку розділу не допускається.

3.6 Відстань між структурними елементами та основним текстом повинна складати два рядки.

3.7 Відстань між назвою розділу та назвою підрозділу – два рядки.

3.8 Відстань між назвою підрозділу та основним текстом – один рядок.

3.9 Відстань між назвою підрозділу та підпунктами – один рядок.

3.10 Відстань між назвою підпункту та основним текстом відсутня.

3.11 Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Приклад:

1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

1.1 Економічна сутність і види фінансових ресурсів підприємств

Основний текст роботи...

4 Нумерація розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів

4.1 Розділи, підрозділи, пункти, підпункти звіту слід нумерувати арабськими цифрами (без знака №).

4.2 Розділи роботи повинні мати порядкову нумерацію в межах кваліфікаційна робота і позначатися без крапки. Наприклад: 1, 2, 3 і т. д.

4.3 Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою. Після номера підрозділу крапку не ставлять. Наприклад: 1.1, 1.2 і т. д.

5 Оформлення ілюстрацій (рисунок, графіки, схеми, діаграми)

5.1 Ілюстрації слід розміщувати у роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці.

5.2 На всі ілюстрації мають бути посилання у роботі.

5.3 Ілюстрація позначається словом «Рисунок __», яке разом з назвою ілюстрації розміщують після самої ілюстрації.

5.4 Підпис ілюстрації необхідно робити посередині аркуша.

5.5 Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою

нумерацією в межах розділу. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою.

5.6 Відстань між ілюстрацією та її назвою повинна складати один рядок.

5.7 Відстань між назвою рисунку та основним текстом – один рядок.

5.8 Шрифт всіх ілюстрацій повинен бути Times New Roman Cyr, кегель – 14, як виняток, дозволяється кегель 12.

5.9 Якщо ілюстрація являє собою графік, то осі графіка повинні бути обов'язково підписані і не повинні виділятися жирним.

5.10 Якщо ілюстрація являє собою графік, то на ньому повинні бути відображені значення.

Всі ілюстрації повинні бути чорно-білими.

5.11 Приклад:

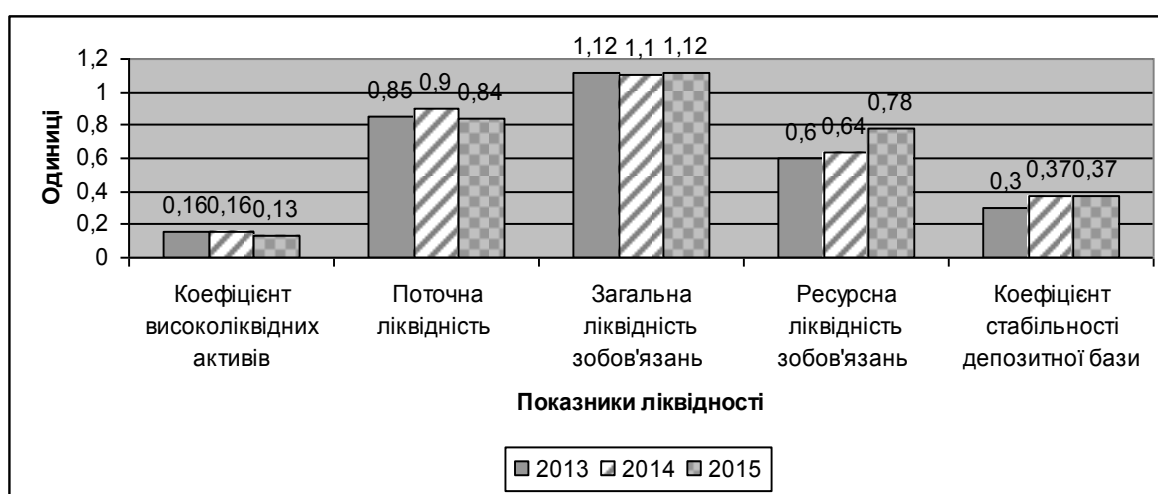

Рисунок 1.1 – Динаміка показників ліквідності комерційного банку

6 Оформлення таблиць

6.1 Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці.

6.2 На всі таблиці мають бути посилання в тексті роботи.

6.3 Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу.

6.4 Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу.

6.5 Всі таблиці повинні мати назву і бути підписаними.

6.6 Слово «Таблиця» пишеться з абзацу та поряд зазначається номер таблиці.

6.7 Текст в таблицях обов'язково повинен бути шрифту Times New Roman Cyr, кегель – 14, як виняток дозволяється кегель 12. Також дозволяється використовувати міжрядковий інтервал – 1.

6.8 Відстань між підписом таблиця та таблицею повинна складати один рядок.

6.9 Відстань між таблицею та основним текстом – один рядок.

6.10 В таблицях, де наводяться числові значення, обов'язково повинні бути зазначені одиниці виміру.

6.11 Розміри таблиці не повинні виходити за лінію основного тексту дипломної роботи.

6.12 У випадку якщо таблиця не вміщується на одній сторінці, для перенесення таблиці на наступну сторінку до таблиці необхідно додати рядок з номерами стовпців.

Приклад:

Таблиця 1.1 – Структурні показники діяльності банків України

№ з/п	Показники	Станом на 01.01.				
		2012	2013	2014	2015	2016
1	Кількість банків, які мають банківську ліцензію	176	176	180	163	117
2	з них: з іноземним капіталом	53	53	49	51	41
3	у т.ч. зі 100% іноземним капіталом	22	22	19	19	17

6.13 Далі на наступній сторінці з абзацу зазначається: «Продовження таблиці 1.1» (назву таблиці писати не потрібно) і таблиця продовжується, починаючи з рядка з номерами стовпців.

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5	6	7
4	Частка іноземного капіталу у статут. капіталі банків, %	41.9	39.5	34.0	32.5	43.3

6.14 Варто пам'ятати, що на відміну від тексту таблиці, підписи таблиці та слова “Продовження таблиці” оформляються шрифтом Times New Roman Cyr, кегель – 14, міжрядковий інтервал – 1,5.

7 Переліки

7.1 Переліки, за потреби, можуть бути наведені всередині пунктів або підпунктів.

7.2 Перед переліком ставлять двокрапку.

7.3 Перед кожною позицією переліку слід ставити малу літеру української абетки з дужкою, або, не нумеруючи – тире (перший рівень деталізації).

7.4 Для подальшої деталізації переліку слід використовувати арабські цифри з дужкою (другий рівень деталізації).

Приклад:

Аналітичну роботу підприємства ділять на два блоки:

- а) аналіз фінансових результатів та рентабельності:
  - 1) аналіз та оцінка рівня показників прибутковості;
  - 2) аналіз фінансових результатів від іншої реалізації;
  - 3) аналіз чистого прибутку;
  - 4) аналіз взаємозв'язку прибутку, руху оборотного капіталу та грошових потоків;
  - 5) факторний аналіз показників рентабельності;
- б) аналіз фінансового стану підприємства:
  - 1) аналіз та оцінка складу та динаміка майна;
  - 2) аналіз фінансової стійкості підприємства;
  - 3) аналіз ліквідності балансу;
  - 4) комплексний аналіз і рейтингова оцінка підприємства.

7.5 Переліки першого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, другого рівня – з відступом відносно місця розташування переліків першого рівня.

8 Оформлення формул та рівнянь

8.1 Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки.

8.2 Вище і нижче кожної формули або рівняння повинно бути залишено один вільний рядок.

8.3 Формули і рівняння у дипломній роботі слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу.

8.4 Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою, наприклад, формула (1.3) – третя формула першого розділу.

8.5 Номер формули або рівняння зазначають на рівні формули або рівняння в дужках у крайньому правому положенні на рядку.

8.6 Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули чи рівняння, слід наводити безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі чи рівнянні.

8.7 Пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають з абзацу словом «де» без двокрапки.

Приклад:

Відомо, що

$$z = \frac{M1 - M2}{v1^2 + v2^2}, \quad (1.1)$$

де M1, M2 — математичне очікування;

v1, v2 — середнє квадратичне відхилення міцності та навантаження.

8.8 Якщо для наведеної формули наводяться пояснення значень, то після формули ставиться кома, якщо пояснень немає, то ставиться крапка.

8.9 Формули, що йдуть одна за одною й не розділені текстом, відокремлюють комою.

9 Посилання

9.1 Посилання в тексті дипломної роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними.

9.2 При посиланнях на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки зазначають їх номери.

9.3 При посиланнях слід писати: «... у розділі 4 ...», «... дивись 2.1 ...», «... за 3.3 ...», «... відповідно до 2.3 ...», «... на рис. 1.3 ...» або «... на рисунку 1.3 ...», «... у таблиці 3.2 ...», «... за формулою (3.1) ...», «... у рівняннях (1.23) – (1.25) ...», «... у додатку Б ...».

10 Перелік посилань

10.1 Перелік посилань будують у порядку появи посилань у тексті або в алфавітному порядку.

10.2 Зразки оформлення посилань на книги, на статтю, на електронне інформаційне джерело, на нормативні документи наведено нижче:

Вимоги до оформлення посилань:

а) посилання на книгу:

1. Кузнецова С.А. Фінансовий менеджмент: у схемах і таблицях: навчальний посібник / С.А. Кузнецова. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2011. – 180 с.

б) посилання на статтю:

1. Кузнецова С.А. Парадигма управління грошовими потоками в хаотично структурованій економіці / С.А. Кузнецова, В.М. Вареник // Академічний огляд. – 2012. – №1. – С. 63-68.

в) посилання на електронні джерела інформації:

1. Монетарний огляд за 2011 рік // Офіційний сайт Національного банку України / URL: <http://www.bank.gov.ua>

г) посилання на нормативні документи:

1. Закон України «Про Антимонопольний комітет України»: за станом на 26 листопада 1993р. / Верховна Рада України. / URL:<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3659-12&p=1311770615678004>.

д) стаття, тези:

Яцків Я. С., Радченко А. І. Про ефективність видання наукових журналів в Україні. Вісн. НАН України. 2012. № 6. С. 62-67.

Назарчук З. Т. Дифракция Е-поляризованных электромагнитных волн на цилиндрическом экране с сечением в виде ломаной кривой. Волны и дифракция. Тбилиси, 1985. Кн. 1. С. 507-511.

Скальський В. Р. Становлення методу акустичної емісії в установах Західного наукового центру. Теорія і практика раціон. проектування,

виготовлення і експлуатації машинобуд. конструкцій: Праці II міжнар. наук.-техн. конф. (Львів, 11-13 лист. 2010). Львів, 2010. С. 9-10.

ж) дисертації та автореферати дисертацій:

Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : дис. ... д-ра с.-г. наук : 03.00.16 / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с.

Воскобойнікова-Гузева О. В. Бібліотечно-інформаційна сфера України в контексті соціальних трансформацій кінця ХХ ст. – 10-х років ХХІ ст.: концепції стратегічного розвитку, динаміка змін, перспективи: автореф. дис. ... д-ра наук із соц. комунік.: 27.00.03 / Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. Київ, 2014.

з) стандарти:

ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001- 06-27]. Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація).

11 Додатки

11.1 Додатки слід оформлювати як продовження роботи на її наступних сторінках, розташовуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті КР.

11.2 Перед наведенням першого додатку необхідно до роботи додати чистий аркуш, на якому в середині повинно бути зазначено: ДОДАТКИ (Times New Roman Cyr, кегель – 14), цей аркуш враховується до загальної кількості та нумерації сторінок кваліфікаційна робота.

11.3 Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки, на якій посередині рядка малими літерами з першої великої повинно бути надруковано слово «Додаток __» з його позначенням.

11.4 Додатки позначаються послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь (наприклад, Додаток А).

11.5 Кожен додаток повинен мати заголовок, надрукований малими літерами з першої великої у наступному рядку симетрично відносно сторінки.

11.6 Додатки повинні мати спільну з рештою звіту наскрізну нумерацію сторінок.

11.7 За необхідності у межах окремого додатку можуть знаходитися окремі елементи (таблиці, рисунки). У такому випадку, такий додаток повинен мати загальну назву, також повинні мати свої назви його окремі елементи.

11.8 Окремі елементи складного додатку підписуються таким чином: з початку ставиться назва літери додатку, а потім зазначається порядковий номер елемента в межах додатку. Наприклад, «Таблиця А.1 – « (перша таблиця додатку А), «рисунок Б.5» (п'ятий рисунок додатку Б) і т.д.

11.9 Також додатки можуть оформлятися у випускній роботі на окремих аркушах від їх назв. Це доцільно використовувати, якщо елементи додатків є громіздкими і займають всю площу сторінки. У такому випадку після аркушу з словом «ДОДАТКИ» додається ще один чистий аркуш, на якому зазначається назва першого додатку згідно правил, після цього додається сам додаток, але без підпису. Так необхідно оформити всі додатки.

11.10 Копії документів у випускній роботі повинні бути представлені на аркушах стандартного формату білого кольору з однієї сторони листа.

12 Нумерація сторінок кваліфікаційної роботи

12.1 Сторінки КР слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту дипломної роботи.

12.2 Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

12.3 Титульний лист, завдання і анотація включаються до загальної нумерації сторінок, але номери сторінок на аркушах не проставляються.

Приклад оформлення змісту КР наведено у Додатку И.

13 Випускню кваліфікаційну роботу оформлюється у відповідності до вимог, що наведені у методичних рекомендаціях, зберігається у форматі .pdf та надсилається секретарю ЕК для подальшого розміщення в електронному репозитарії Університету.

8 НАУКОВЕ КЕРІВНИЦТВО ВИКОНАННЯМ КР

Для керівництва кваліфікаційною роботою магістра за кожним студентом закріплюється науковий керівник.

Керівник кваліфікаційної роботи магістра:

– розробляє теми КР магістрів, подає їх до затвердження на засідання кафедри, і після оприлюднення тематики дає студентам необхідні пояснення за запропонованими темами;

– готує та видає студенту завдання на кваліфікаційну роботу магістра;

– допомагає здобувачу вищої освіти скласти та затверджує календарний план-графік виконання кваліфікаційної роботи;

– надає рекомендації студенту щодо опрацювання необхідної літератури, нормативних і довідкових матеріалів, наукових видань та електронних джерел інформації за темою КР;

– здійснює загальне керівництво та перевірку якості виконаної частини випускної роботи шляхом проведення систематичних консультацій (не менше одного разу на два тижні);

– контролює дотримання студентом календарного плану виконання випускної роботи. У разі суттєвих порушень, які можуть призвести до зриву встановлених термінів подання роботи на нормоконтроль, інформує керівництво кафедри для прийняття відповідних заходів, у тому числі й рішення про недопущення роботи до захисту;

– готує відгук про КР з ґрунтовною характеристикою її якості відповідно до структури критеріїв оцінки;

– готує студента до захисту кваліфікаційної роботи, організує (при необхідності) попередній захист;

– як правило, має бути присутнім на засіданні екзаменаційної комісії при захисті КР, керівником якої він є.

9 ВІДГУК КЕРІВНИКА НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Кваліфікаційна робота, що підписана автором, подається науковому керівнику для здійснення загальної оцінки і визначення можливості винесення її на захист. Після ознайомлення з КР науковий керівник підписує її та надає свій письмовий відгук.

У датованому та підписаному відгуку здійснюється оцінка керівником рівня підготовки здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи із зазначенням:

- головної мети КР роботи та її відповідності темі і завданню;
- ступеня самостійності при виконанні кваліфікаційної роботи;
- рівня підготовленості ЗВО до прийняття сучасних рішень;
- умінь аналізувати необхідні літературні джерела, застосовувати сучасні методи та інформаційні технології, проводити математичне моделювання, обробляти та аналізувати результати досліджень;
- найбільш важливих теоретичних і практичних результатів та їх апробації (участь у конференціях, семінарах, публікація статей тощо);
- відповідності оформлення пояснювальної записки КР вимогам чинних стандартів;
- можливості допуску КР до захисту із здійсненням відповідного запису «Допускається до захисту».

У випадках негативного висновку щодо допуску на захист кваліфікаційної роботи це питання виноситься на розгляд засідання кафедри за участю наукового керівника.

Зразок структури змісту відгуку наукового керівника КР наведено в Додатку Г.

10 РЕЦЕНЗУВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота, підписана автором, з письмовим відгуком наукового керівника подається керівникові магістерської програми (завідувачу випускаючої кафедри).

Керівник магістерської програми вирішує питання про допуск студента до захисту, роблячи відповідний запис на титульному аркуші дипломної роботи.

У разі невідповідності КР вимогам даних рекомендацій керівник магістерської програми може не допустити студента до захисту випускної роботи. Таке рішення керівника магістерської програми має бути затверджене на засіданні кафедри.

Якщо студента допущено до захисту КР, кафедра видає йому направлення до рецензента.

До рецензування залучаються висококваліфіковані фахівці виробничих і наукових організацій, працівники і НПП вищих навчальних закладів, які спеціалізуються на розв'язанні проблем, споріднених з темою роботи, а також провідні фахівці фінансово-економічного факультету ЧНТУ, чие коло наукових та фахових інтересів відповідає тематиці роботи магістра.

Рецензент кваліфікаційної роботи:

– отримує від ЗВО роботу для рецензування на підставі направлення за підписом завідувача випускаючої кафедри;

– докладно знайомиться зі змістом пояснювальної записки та графічним матеріалом кваліфікаційної роботи, приділяє увагу науково-технічному рівню розробки, сучасності та раціональності прийнятих рішень, правильності розрахунків, використанню новітніх технологій, дотриманню вимог державних стандартів тощо. За необхідності запрошує дипломника на бесіду для отримання його пояснень з питань роботи;

– до дати, яка зазначена у направленні, готує рецензію у друкованому вигляді на стандартному бланку.

Рецензія складається у довільній формі із зазначенням:

– актуальності теми та відповідності роботи затвердженій темі;

– наукової новизни роботи, ступеня використання сучасних досягнень науки, техніки, виробництва, інформаційних технологій;

– якості проведеного аналізу, правильності виконаних розрахунків та адекватності зроблених висновків наявним проблемам;

– практичної цінності висновків і рекомендацій, можливості впровадження результатів роботи певними сферами діяльності;

– наявності недоліків роботи;

– оцінки кваліфікаційної роботи магістра за чотирибальною шкалою та загального висновку щодо відповідності якості підготовки дипломника вимогам освітньо-кваліфікаційної рівня магістр та можливості присвоєння відповідної кваліфікації (формулювання згідно з діючими нормативними документами).

Рецензія не повинна дублювати відгук керівника, тому що останній – це характеристика і випускної роботи, і професійних та особистих якостей дипломника в процесі її виконання, а рецензія – це характеристика якості безпо-

середньо КР. Щоб виключити випадки повного збігу змісту цих документів, рекомендується при направленні КР на рецензування відгук наукового керівника вилучати з роботи.

Рецензент має підписати рецензію із зазначенням свого прізвища, ім'я та по батькові, місця роботи і посади, і завірити підписом та печаткою організації, співробітником якої він є. Зразок форми зовнішньої рецензії наведено у Додатку Д.

Негативна оцінка кваліфікаційної роботи, яка може бути висловлена в рецензії, не є підставою до недопущення її до захисту в ЕК. Завдання рецензування КР – попередньо оцінити теоретико-методологічний рівень підготовки студента, рівень оволодіння ним науковими методами в процесі дослідження, вміння застосувати теоретичні знання до аналізу практичної діяльності підприємств, здатність формулювати висновки та пропозиції, що мають практичне значення.

Остаточна випускна робота магістра оцінюється у процесі її захисту на засіданні ЕК.

11 ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ

Студенти, які повністю виконали всі вимоги навчального плану та готові представити в ЕК повністю завершену, перевірену та допущену до захисту кваліфікаційної роботи, **зобов'язані:**

- ознайомитися зі змістом відгуку наукового керівника та рецензії на дипломну роботу;
- у разі необхідності підготувати аргументовані відповіді на зауваження керівника та рецензента при захисті КР в ЕК;
- за рішенням випускаючої кафедри або з власної ініціативи та за згодою керівника роботи пройти попередній захист на кафедрі;
- у строк, визначений секретарем екзаменаційної комісії, надати випускню кваліфікаційну роботу магістра до ЕК;
- своєчасно прибути на захист КР або попередити завідувача випускаючої кафедри та голову ЕК (через секретаря ЕК) про неможливість присутності на захисті із зазначенням причин цього та наступним наданням документів, які засвідчують поважність причин.

У разі відсутності таких документів ЕК може бути прийнято рішення про неатестацію його як такого, що не з'явився на захист КР без поважних причин, з подальшим відрахуванням з університету. Якщо студент не мав змоги заздалегідь попередити про неможливість своєї присутності на захисті, але в період роботи ЕК надав необхідні виправдані документи, ЕК може перенести дату захисту.

Кваліфікаційна робота до захисту не допускається, якщо:

- подана науковому керівникові на перевірку або на будь-який подальший етап проходження з порушенням строків, установлених регламентом;
- написана на тему, яка своєчасно не була затверджена наказом по університету;
- виконана не самостійно;
- структура не відповідає вимогам;
- відсутнє економічне обґрунтування запропонованих заходів;
- недбало оформлена, написана нерозбірливим почерком.

Кваліфікаційна робота без відгуку керівника та рецензії до захисту не приймається.

12 ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ КР НА ПЛАГІАТ

Всі кваліфікаційні роботи (проекти) здобувачів вищої освіти Університету освітнього ступеня «магістр» підлягають перевірці на плагіат відповідно до «Порядок проведення перевірки кваліфікаційних робіт та індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти на плагіат в Національному університеті «Чернігівська політехніка» (нова редакція), затвердженого наказом ректора НУЧП 100 від 31 травня 2021 р.

Порядок здійснення перевірки роботи на плагіат згідно з положенням:

12.1. Перевірці на плагіат підлягають всі види КР здобувачів вищої освіти Університету першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти.

12.2. Перевірка на плагіат кваліфікаційних робіт ЗВО здійснюється:

- самим автором та керівником КР на всіх етапах підготовки роботи;
- Інформаційним центром запобігання та виявлення плагіату (ІЦЗВП);
- комісією з питань академічної доброчесності Університету в разі подання апеляційної скарги автором на результати попередньої контрольної перевірки.

12.3. Автор та керівник КР в процесі підготовки КР можуть використовувати будь-які програмо-технічні засоби для визначення відсотку унікальності тексту або плагіату у КР. Рекомендуються до використання програми, які знаходяться у відкритому доступі в мережі Інтернет або програмні засоби ІЦЗВП.

12.4. Допустимий рівень унікальності тексту, а також строки і порядок подання робіт на кафедру та до екзаменаційних комісій затверджуються засіданням кафедри та конкретизуються у завданні на виконання КР з урахуванням вимог цього Порядку, інших затверджених в Університеті нормативних актів, чинного законодавства України та з урахуванням специфіки галузі знань. При цьому встановлюється наступна шкала унікальності КР (див. табл. 12.1).

Таблиця 12.1 – Шкала унікальності для КР за результатами перевірки на плагіат

Відсоток унікальності	Унікальність
100-70%	висока унікальність, робота допускається до захисту або (та)опублікування
69-51 %	середня унікальність, робота потребує доопрацювання в частині коректності та повноти цитувань
50 % і нижче	низька унікальність, робота потребує суттєвого доопрацювання та обов'язкової повторної перевірки на плагіат

12.5. Керівник КР для визначення відсотку унікальності тексту у КР направляє роботу на перевірку до Інформаційного центру запобігання та виявлення плагіату.

За результатами перевірки ІЦЗВП складається акт, в якому, на основі звіту про технічну перевірку (звіту подібності), визначається рівень унікальності тексту (Додаток Ж). Акт та звіт передається завідувачу відповідної випускової кафедри для прийняття рішення про допуск, доопрацювання та повторну перевірку або не допуск ЗВО до захисту КР, копії документів – здобувачу вищої освіти – автору роботи.

12.6. Перевірка кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти на плагіат здійснюється ІЦЗВП з застосуванням відповідного програмного забезпечення.

12.6.1. При перевірці випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти на плагіат з використанням програмного забезпечення межі допустимих запозичень встановлюються у відповідності до тих, які наведені в табл. 12.1.

12.7. У разі незгоди з результатами перевірки ІЦЗВП здобувач вищої освіти-автор роботи протягом трьох календарних днів може подати апеляцію до Комісії з питань академічної доброчесності Університету.

Комісія з питань академічної доброчесності протягом п'яти календарних днів звертається до завідувача випускової кафедри з проханням надати відповідний електронний варіант КР, проводить контрольну перевірку роботи і складає остаточний висновок, що оформляється протоколом та передається завідувачу кафедри для виконання.

12.8. Акт перевірки ІЦЗВП (Додаток Ж) або протокол комісії з питань академічної доброчесності передається до архіву Університету разом з випускною кваліфікаційною роботою. Електронний варіант КР передається до наукової бібліотеки для розміщення в електронному архіві Університету.

12.9. Автор кваліфікаційної роботи на зворотній стороні титульного аркушу роботи вказує інформацію відповідно Додатку К.

Відповідальність здобувачів вищої освіти за плагіат:

Здобувачі вищої освіти за порушення академічної доброчесності несуть академічну відповідальність.

Підставою для притягнення до академічної відповідальності здобувача вищої освіти є висновок Комісії з питань академічної доброчесності Університету.

У разі порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнуті до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження підсумкового оцінювання;
- повторне вивчення відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрядження з Університету;
- позбавлення академічної стипендії.

ВАЖЛИВО!!!

Рекомендовані програми пошуку плагіату:

- eTXT Антиплагіат <http://www.etxt.ru/antiplagiat/>
- Advego Plagiatus <http://advego.ru/plagiatus/>
- Плагиата.НЕТ <http://www.mywebs.ru/plagiatanet.html>
- Viper <http://www.scanmyessay.com> (лише для англ. текстів)

Рекомендовані он-лайн ресурси пошуку плагіату:

- <http://www.content-watch.ru/text/>
- <http://text.ru/>
- <http://www.miratools.ru/>

13 ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Захист кваліфікаційної роботи особами, які здобувають ступінь магістра, здійснюється екзаменаційною комісією, відповідно до «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій для атестації здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» (нова редакція)», затвердженого наказом ректора № 60 від 29.03.2021 р.).

Захист випускних кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні ЕК за участю не менше ніж половини її складу при обов'язковій присутності голови комісії.

До захисту студент готує реферат та ілюстративний матеріал (таблиці, графіки, діаграми, рисунки) для всіх членів комісії. Тривалість захисту однієї роботи повинна бути в межах 30 хвилин.

Захист, як правило, проводиться у такій послідовності:

- оголошення секретарем ЕК прізвища, імені та по батькові здобувача вищої освіти, теми його кваліфікаційна робота та загальних результатів навчання за навчальним планом (кількість оцінок «відмінно», «добре», «задовільно»);

- доповідь студента (до 10 хвилин) у довільній формі про сутність роботи, основні наукові рішення, отримані результати та ступінь виконання завдання на випускну роботу. При цьому можуть використовуватись різні форми візуалізації доповіді: обов'язковий графічний матеріал проекту, визначений завданням на дипломну роботу, слайди, мультимедійні проектори тощо;

- відповіді на запитання членів комісії (до 15 хвилин);

- оголошення секретарем ЕК відгуку керівника та рецензії на дипломну роботу;

- відповіді студента на зауваження керівника роботи та рецензента;

- оголошення голови ЕК про закінчення захисту.

Захист КР магістрів вітчизняними студентами здійснюється, як правило, державною мовою. Дозволяється захист російською мовою (зокрема, іноземним студентам) або будь-якою іноземною мовою (англійською, німецькою, французькою тощо), які студент вивчав в університеті.

Рішення про допуск до захисту кваліфікаційної роботи іноземною мовою приймає на своєму засіданні до початку роботи ЕК випускаюча кафедра за заявою студента та за наявності реферату його дипломної роботи, виконаного іноземною мовою обсягом 10-15 сторінок зі стислим викладенням основних положень роботи.

Підставою для захисту іноземною мовою є витяг з протоколу цього засідання, а також згода голови ЕК. Останній, залежно від рівня володіння відповідною мовою членами ЕК, визначає необхідність присутності на захисті перекладача.

Запитання членів комісії можуть бути будь-якою мовою (українською, російською або іноземною), а відповіді студента, якщо не буде іншого прохання членів комісії, – іноземною мовою.

Оголошення відгуку керівника роботи та рецензії здійснюються мовою оригіналів цих документів, а оформлення протоколу засідання ЕК – державною мовою із зазначенням у ньому мови захисту.

Виступ студента на відкритому засіданні ЕК повинен бути старанно підготовленим, стислим і змістовним. Тези доповіді і демонстраційний матеріал ЗВО готує заздалегідь та може узгоджувати з керівником. Не слід переказувати вступ і зміст всіх розділів роботи, зупинятися на технічній стороні розрахунків. Необхідно:

– **по-перше**, стисло визначити мету та завдання роботи, обґрунтувати актуальність теми, охарактеризувати об'єкт дослідження;

– **по-друге**, викласти результати аналітичного дослідження, суть запропонованих заходів та обґрунтувати їх ефективність. Ці питання є основною частиною доповіді;

– **по-третьє**, на завершення підкреслити, які положення та розробки заслуговують на впровадження, подані до впровадження чи вже впроваджені на підприємствах (в організаціях, установах). Під час доповіді необхідно звертати увагу членів ЕК на демонстраційний матеріал, який пояснює його зміст.

Члени ЕК можуть ставити студентіві питання щодо змісту роботи, а також з окремих дисциплін. Відповіді студента мають бути конкретними, аргументованими і короткими. Після оголошення відгуку керівника і рецензії на ВКР студент має відповісти на всі зауваження або погодитися з ними.

Під час захисту ведеться протокол засідання ЕК. Окремо відзначається думка членів ЕК про практичну цінність і рекомендації щодо використання пропозицій автора.

Результати захисту обговорюються на закритому засіданні ЕК, де виводиться остаточна оцінка кваліфікаційна робота і приймається рішення про присвоєння здобувачу вищої освіти кваліфікації магістра та видачу йому диплому державного зразка. Рішення ЕК оголошується її головою в той же день.

Після захисту випускна робота магістра передається в архів університету.

14 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Підсумкову, диференційовану за чотирибальною шкалою, оцінку кваліфікаційна робота магістра визначає екзаменаційна комісія, її рішення є остаточним і оскарженню не підлягає.

У процесі визначення оцінки враховується якість поданої КР та рівень її захисту.

До змістовних аспектів КР магістра належать:

- актуальність обраної теми дослідження;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- широта й адекватність методологічного та діагностичного апарату;
- наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;
- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності проведення дослідження;
- рівень викладення роботи та її загальне оформлення.

Якість захисту випускної роботи магістра визначається:

- умінням стисло, послідовно й чітко викласти сутність та результати дослідження;
- здатністю аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди;
- повнотою відповідей на поставлені питання;
- загальним рівнем підготовки студента;
- володінням культурою презентації.

Основні **умови одержання** оцінки такі.

Відмінно. Випускна кваліфікаційна робота магістра є бездоганною, містить елементи новизни, має практичне значення, доповідь логічна і коротка, проголошена вільно, зі знанням справи, відгук керівника і рецензія позитивні, відповіді на запитання членів ЕК правильні, стислі.

Добре. Тему КР розкрито, але в роботі мають місце окремі недоліки неprinципового характеру: в теоретичній частині поверхово зроблений аналіз літературних джерел, елементи новизни чітко не подані, недостатньо використані інформаційні матеріали організації-замовника. Мають місце окремі зауваження в рецензії та відгуках, доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання членів ЕК в основному правильні, оформлення роботи в межах вимог.

Задовільно. Тема КР в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру: нечітко сформульована мета роботи, теоретичний розділ має виражений компілятивний характер, наукова полеміка відсутня, в аналітичній частині є надлишок елементів описовості, добір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди обґрунтований, заходи і пропозиції, що містяться в третьому розділі, обґрунтовані непереконливо, Рецензія і відгук містять окремі зауваження, доповідь прочитана за текстом, не всі відповіді на запитання членів ЕК правильні або повні. Є зауваження щодо оформлення випускної роботи.

Незадовільно. Нечітко сформульована мета КР. Розділи погано пов'язані між собою. Відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел. Аналіз виконаний поверхово, переважає описовість на шкоду системності і глибині. Пропоновані заходи випадкові, з аналізу не випливають, економічне обґрунтування неповне. Оформлення роботи далеке від зразкового. Ілюстрації до захисту відсутні. Доповідь нелогічна і не розкриває змісту роботи. Відповіді на запитання членів ЕК неточні або неповні.

Випускники, які під час захисту одержали незадовільні оцінки, відраховуються з університету, отримуючи академічну довідку. До повторного захисту випускна кваліфікаційна робота може бути подана протягом трьох років після закінчення навчання в університеті.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правова база

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. №436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. №2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19/ed20191021>
4. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
6. Про банки та банківську діяльність: Закон України від 7.12.2000 № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
7. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>
8. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
9. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
10. Про обіг векселів в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. №2374-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>
11. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80>
12. Про страхування: Закон України від 4 жовтня 2001 р. №2745-III [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96>
13. Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.1997 р. №723/97- ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80>
14. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>
15. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. №3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>

Базова

16. Алескерова Ю.В., Салькова І.Ю., Федоришина Л.І. Страховий менеджмент : підручник. Вінниця : ВНАУ, 2019. 294 с.
17. Аранчій В.І., Остапенко О.М., Остапенко Т.М. Страховий менеджмент: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2018. 252 с.
18. Базичевич В.Д., Баластрик Л.О. Державні фінанси: Навч. посібник /За

заг ред. Базилевича В.Д. К: Атіка, 2018. 456с.

19. Банківська система : навч. посіб. / О.І. Береславська, М.О. Кужелєв, Л.А. Ключко, О.В. Пернарівський та ін. / за заг. редакцією О.І. Береславської. Ірпінь, УДФСУ. 2018. 486 с.

20. Банківська система : підручник / О.М. Тридід, Б.В. Самородов, І.М. Вядрова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. 536 с.

21. Баранов А.Л. Вартісно-орієнтоване управління страховою компанією : монографія. Київ : КНЕУ, 2019. 356 с.

22. Білик О.І., Савчин О.І. Страховий менеджмент : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. 303 с.

23. Варцаба В. І., Заславська О. І. Сучасне банківництво: теорія і практика : навч. посіб. Ужгород : Говерла, 2018. 363 с.

23. Василик О.Д. Теорія фінансів: Підручник. К.: НІОС, 2018. 410с.

24. Величкін В.О., Тимошенко М.В. Фінансовий інжиніринг : навч. посіб. Дніпро : УМСФ, 2019. 123 с.

25. Гридчук Д.М. Ефективність банківської діяльності: посткризові виклики та сучасні управлінські рішення : монографія. Київ : КНЕУ, 2018. 295 с.

26. Гурова К. Д., Шелест О. Л., Колупаєва І. В. Фінанси, гроші та кредит: навч. посібник. Х.: Світ Книг, 2018. 672 с.

27. Дубовик О.Ю. Податковий менеджмент у схемах і таблицях : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Харків : ПромАрт, 2018. 247 с.

28. Економічне планування операційної діяльності підприємства : монографія / [І. Б. Скворцов та ін.]. Львів : Магнолія 2006, 2018. 549 с.

29. Житар М.О. Фінансова архітектура економіки України в умовах глобальних трансформацій : монографія. Чернігів : ЧНТУ, 2020. 351 с.

30. Захарченко П.В., Гриценко М.П. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Мелітополь : Вид. будинок Мелітоп. міськ. друк., 2018. 223 с.

31. Зянько В.В., Коваль Н.О., Єпіфанова І.Ю. Банківський менеджмент : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2018. 125 с.

32. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. / Горбовий А. Ю. [та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Л. Г. Ліпич. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2019. 285 с.

33. Інноваційний менеджмент : підручник / П. П. Микитюк [та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. П. П. Микитюка. Тернопіль : ТНЕУ : Економічна думка, 2019. 517 с.

34. Кальченко О.М., Шишкіна О.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Чернігів : Брагинець О. В., 2018. 522 с.

35. Кальченко О.М., Шишкіна О.В. Фінансовий аналіз: теорія і практика (у схемах і таблицях) : навч. посіб. Чернігів : Брагинець О. В., 2019. 435 с.

36. Кириленко О.П. Фінанси (Теорія і вітчизняна практика): навч.посібник. Тернопіль: Астон, 2018. 209 с.

37. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І. Аналіз господарської діяльності : практикум. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. 155 с.

38. Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Єрміїчук Н.І. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Чернівці : ЧНУ ім. Юрія Федьковича : Рута, 2019. 336 с.
39. Косова Т.Д., Ползікова Г.В., Захарченко Н.В. Механізми податкового менеджменту в умовах антикризової фінансової політики : монографія. Дніпро : Акцент, 2020. 223 с.
40. Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.І, Чубко О.М. Фінанси підприємств: підручник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
41. Луцяк В.В., Пронько Л.М., Колесник Т.В. Маркетинговий менеджмент : навч. посіб. Вінниця : ТВОРИ, 2019. 231 с.
42. Макурін А.А. Теорія оподаткування : навч. посіб. Дніпро : НТУ «ДП», 2018. 75 с.
43. Марченко О.М., Пушак Я.Я., Ревак І.О. Фінансова безпека держави : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 355 с.
44. Матвій І. Є., Сорочак О. З. Проектний менеджмент: прикладні аспекти : навч. посіб. Львів : Растр-7, 2021. 331 с.
45. Мацук З.А. Фінансові послуги на ринку цінних паперів України: теорія та практика : монографія. Київ : КНЕУ, 2018. 367 с.
46. Мельничук Н.Ю. Бюджетний менеджмент та його державне регулювання: детермінанти і пріоритети розвитку : монографія. Умань : Сочінський М. М., 2018. 410 с.
47. Менеджмент інвестиційної діяльності : підручник / [М. П. Бутко, І. М. Бутко, М. Ю. Дітковська та ін.] ; за заг. ред. М. П. Бутка. К. : Центр учбової літератури, 2018. 480 с.
48. Менеджмент та інновації: теорія і практикум : навч. посіб. / О. І. Карий [та ін.]. Львів : Растр-7, 2020. 297 с.
49. Нестерова С.В. Фінансовий менеджмент: практикум : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2018. 267 с.
50. Омельчук Л.В. Управління економічною безпекою страхових компаній в Україні : монографія. Хмельницький : Поліграфіст-3, 2020. 222 с.
51. Операційний менеджмент : навч. посіб. / [І. А. Маркіна, О. М. Помаз, Ю. В. Помаз].Полтава : ПДАА, 2019. 230 с.
52. Партин Г.О., Селюченко Н.Є. Фінансовий менеджмент : підручник. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. 387 с.
53. Парубець О.М., Ільчук В.П., Сугоняко Д.О. Місцеві фінанси : навч. посіб. Чернігів : Брагінець О. В. [вид.], 2020. 344 с.
54. Петренко Л.А. Інноваційний розвиток підприємства: генезис теорії та сучасна практика управління: монографія. Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 328 с.
55. Підприємницькі ризики : навч. посіб. / уклад. Н. В. Білошкурська. Умань : Сочінський М. М., 2020. 144 с.
56. Піхоцька О. М., Фурдичко Л. Є., Синютка Н. Г. Бюджетна система: навчальний посібник. Львів: ТНЕУ, 2019. 328 с.
57. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / [Л. М. Алексеєнко та ін.]. Тернопіль : Паляниця В. А., 2018. 273 с.

58. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / [М. В. Дубина та ін.]. Чернігів : ЧТНУ, 2018. 353 с.
59. Ринок фінансових послуг : підручник / [Приказюк Н. В. та ін.] ; за ред. Н. В. Приказюк. Київ : Ямчинський О. В., 2019. 756 с.
60. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. / Гудзинський О. Д. [та ін.]. Київ ; Тернопіль : Паляниця В. А., 2020. 313 с.
61. Страхування: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. С.С. Осадець. К.: КНЕУ, 2018. 604 с.
62. Сумець О.М. Стратегічний менеджмент : підручник. Харків : ХНУВС, 2021. 207 с.
63. Ткаченко Н.В. Страхування. Практикум: Навчальний посіб-ник. К.: Ліра-К, 2019. 310с.
64. Трусова Н. В., Терещенко М. А Фінансовий аналіз підприємства: методика та практика : навч. посіб. Мелітополь : Мелітоп. міськ. друк., 2019. 272 с.
65. Управління ризиками та безпека бізнесу : навч. посіб. / [В. П. Іващенко, І. М. Фріман, Є. М. Фріман]. Дніпро : Акцент, 2020. 142 с.
66. Фінанси бізнесу / [Ситник Н. С., Стасишин А. В., Попович Д.В., Сич О.А. та ін.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 432 с.
67. Фінанси зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Стасишин А.В., Дубик В.Я., та ін.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 460 с.
68. Фінанси об'єднаних територіальних громад: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Стасишин А. В., Західна О. Р. та ін.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 536 с.
69. Фінанси, банківська справа та страхування. Менеджмент публічних фінансів : підруч. для магістрів / [П. О. Нікіфоров та ін.] ; за ред.: П. О. Нікіфорова, Н. А. Бак. Чернівці : ЧНУ : Рута, 2021. 255 с.
70. Фінанси: навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.
71. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [С. І. Самайчук, В. М. Крикунова, Н. С. Танклевська]. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 215 с.
72. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / [авт. кол. під заг. ред. Е. О. Юрія]. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича : Рута, 2020. 347 с.
73. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / [Скаско О. І. та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Скаска О. І. Львів : Растр - 7, 2018. 414 с.
74. Фінансовий менеджмент : підручник / [М. І. Крупка та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. 438 с.
75. Фінансовий менеджмент : підручник / [О. В. Кнейслер, О. Р. Квасовський, О. Ю. Ніпіаліді] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. О. В. Кнейслер. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 477 с.
76. Фінансовий ринок : навч. посіб. для студентів ВНЗ / [С. С. Арутюнян

- та ін. ; за заг. ред. С. С. Арутюнян]. Київ : Гуляєва В. М., 2018. 481 с.
77. Шелудько В.М., Вірченко В.В. Ринок цінних паперів : навч. посіб. Київ : Київський університет, 2020. 191 с.
78. Шишкіна О.В., Дубина М.В. Гроші та кредит : навч. посіб. Чернігів : Брагинець О. В. [вид.], 2016. 691 с.
79. Шкарлет С.М., Ільчук В.П. Інноваційна політика та фінансове забезпечення : навч. посіб. Чернігів : Брагинець О. В. [вид.], 2018. 477 с.
80. Шолойко А.С. Інфраструктура страхового ринку України: монографія. Київ : Логос, 2019. 406 с.
81. Шпак Н. О., Ярошевич Н. Б., Побурко О. Я. Фінанси, гроші та кредит : навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 416 с.
82. Шпак Н.О., Ярошевич Н.Б., Побурко О.Я. Фінанси, гроші та кредит: Навчальний посібник. Львів: Львівська політехніка, 2018. 416 с
83. Яркіна Н.М. Економіка підприємства : Навч. посіб. К. : Видавництво Ліра-К, 2017. 600 с.
84. Ястремська О.М., Демченко Г. В. Активізація інноваційної діяльності підприємств : монографія. Харків : Лібуркіна Л. М., 2018. 229 с.

Додаткова

85. Аналіз та прогнозування біржового ринку : навч. посіб. / [Л. М. Сатир, А. О. Шевченко, В. В. Новікова]. Дніпро : Середняк Т. К., 2018. 371 с.
86. Аналіз чинної нормативної бази системи контролю за використанням публічних фінансів в Україні / [підгот. М. Семеряк]. Київ : Центр УА, 2018. 43 с.
87. Балан В.Г. Стратегічне управління. Методи портфельного аналізу : [навч. посіб.]. Київ : Наукова столиця, 2018. 199 с.
88. Берідзе Т. М., Лохман Н. В., Пасічник Н. В. Фондовий ринок: функціонування та розвиток : монографія. Кременчук : Щербатих О. В., 2018. 252 с.
89. Войнова Є.І. Світовий ринок страхових та фінансових послуг: структурні зрушення та конкурентоспроможність країн : монографія. Одеса : ОЛДІ ПЛЮС, 2018. 549 с.
90. Гаєвська Л.М., Марченко О.І. Економіка і організація діяльності об'єднань підприємств : навч. посіб. Ірпінь : УДФСУ, 2018. 190 с.
91. Гончар М.Ф. Системи стрес-менеджменту на підприємствах: формування, використання та моделювання : монографія. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. 271 с.
92. Давиденко Н.М., Ключка О.В., Ключка С.С. Державний фінансовий контроль у системі економічної безпеки держави: монографія. Київ : Ямчинський О. В. [вид.], 2019. 204 с.
93. Детермінанти соціально-економічного розвитку України в умовах трансформаційних зрушень : колект. монографія / [В. П. Ільчук та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Ільчука Валерія Петровича. Чернігів : ЧНТУ, 2018.

431 с.

94. Дубина М.В. Механізм розвитку ринку фінансових послуг на основі інституту довіри: теорія, методологія, практика : монографія. Чернігів : ЧНТУ, 2018. 665 с.

95. Ефимов С.А. Деловая практика страхового агента и брокера: учебное пособие. М.: Страховой полис ЮНТНН, 2019. 416с.

96. Кобко Р.В. Вплив державного регулювання на економічну безпеку ринку страхових послуг України : монографія. Львів : Растр-7, 2018. 210 с.

97. Кремень В.М. Фінансовий нагляд в Україні: проблеми і перспективи розвитку : монографія. Суми : Ярославна, 2018. 319 с.

98. Криза зростання. Як не погоджуватися на маленькі результати в бізнесі / Роберт Саттон, Хаггі Рао ; пер. з англ. Олександр Лотоцький. Київ : Наш формат, 2020. 411 с.

99. Круглякова В.В., Юринець З.В. Інноваційний потенціал суб'єктів господарювання харчової промисловості України: монографія. Львів: «ГАЛИЧПРЕС», 2019. 132 с.

100. Кузик О.В. Маркетинг послуг: технології та стратегії : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 337 с.

101. Луценко О.П., Байбуз О.Г. Математичні методи та програмні засоби статистично-ймовірнісного аналізу фінансових часових рядів : монографія. Дніпро : ДНУ, 2018. 127 с.

102. Маркіна І.А., Марчишинець С.М. Менеджмент інноваційно-інвестиційного потенціалу промислової сфери: національні та глобалізаційні аспекти : монографія. Полтава : Астроя, 2020. 276 с.

103. Прохоренко О.В., Брінь П.В. Управління аутсорсингом на промисловому підприємстві : монографія. Харків : Друкарня Мадрид, 2018. 235 с.

104. Рекова Н.Ю. Економічний аналіз та аудит результатів реалізацій політики фіскальної децентралізації: теоретико-методологічні підходи та розвиток в Україні : монографія. Краматорськ : ДДМА, 2018. 559 с.

105. Самойлик Ю.В. Агропродовольчий ринок: розвиток в умовах глобалізаційних викликів економіки : монографія. Полтава : ПДАА, 2018. 494 с.

106. Солодкий М.О., Яворська В.О., Кравченко А.С. Біржовий ринок: стан, проблеми, перспективи : монографія. Київ : Компринт, 2018. 512 с.

107. Стащук О.В. Сучасна парадигма фінансової безпеки акціонерних товариств : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 398 с.

108. Стратегічні засади розвитку національного господарства в умовах нестационарної економіки : колект. монографія / [З. Д. Калініченко та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Ільчука Валерія Петровича. Чернігів : ЧНТУ, 2019. 201 с.

109. Сучасні економіко-правові ризик-орієнтовані засоби регулювання розвитку ринку фінансових послуг : монографія / [Внукова Н. М. та ін.] ; за ред. Н. М. Внукової, С. В. Глібка. Харків : НДІ ПЗІР НАПрН України, 2020. 302 с.

110. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності: монографія / О. В. Дзюблюк, М. Д. Алексеєнко, В. В. Корнеєв [та ін.] ; за ред. О. В. Дзюблюка. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2017. 298 с.

111. Уперенко Н.А., Кузнецов Э.А. Инновационные проблемы истории экономики и менеджмента. Инверсионность. Духовность. Междисциплинарность : монография. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 435 с.

112. Фесенко В.В. Зовнішньоекономічні операції підприємства з пов'язаними сторонами: аудит і аналіз : монографія. Дніпро : Домінанта Прінт, 2018. 301 с.

113. Фінансове забезпечення розвитку суб'єктів підприємництва реального сектору економіки : кол. монографія [Шишкіна О. В. та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Ільчука Валерія Петровича. Чернігів : Чернігів. нац. технол. ун-т, 2017. 271 с.

114. Фінансовий менеджмент проектів і програм : навч. посіб. / В. П. Ніколаєв [та ін.]. Ірпінь : УДФСУ, 2019. 395 с.

115. Циганова Н.В. Консолідація банківського сектору у конкурентному середовищі : монографія. Київ : КНЕУ, 2020. 422 с.

Інформаційні ресурси

116. Електронна база підприємств і організацій України:
<http://smida.gov.ua/>

117. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського:
<http://www.nbuv.gov.ua/>

118. Офіційний портал Верховної Ради України: <http://rada.gov.ua/>

119. Офіційний портал Державної служби статистики:
<http://www.ukrstat.gov.ua/>

120. Офіційний портал Національного банку України:
<http://www.bank.gov.ua/>

121. Офіційний портал Української асоціації інвестиційного бізнесу:
<http://www.uaib.com.ua/>

122. Офіційний портал Фонду гарантування вкладів фізичних осіб:
<http://www.fg.gov.ua/>

123. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>.

124. Офіційний сайт Міністерства фінансів: <http://www.minfint.gov.ua>

125. Офіційний сайт Світового банку: <http://www.worldbank.org.ru>

ДОДАТКИ

Додаток А

Титульний аркуш кваліфікаційної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Навчально-науковий інститут *економіки*
Кафедра *фінансів, банківської справи та страхування*

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

"__" _____ 20__р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

_____ (назва роботи)

07 – Управління та адміністрування

_____ (галузь знань)

072 – Фінанси, банківська справа та страхування

_____ (шифр і назва спеціальності)

Фінанси, банківська справа та страхування

_____ (освітньо-професійна програма)

Виконавець:

студент гр.

_____ (прізвище, ім'я, по-батькові)

_____ (підпис)

Керівник:

_____ (посада)

_____ (науковий ступінь,
вчене звання)

_____ (прізвище, ім'я, по-батькові)

_____ (підпис)

Чернігів 20__

Зворотна сторона титульного аркушу кваліфікаційної роботи

Я, _____, підтверджую, що дана робота є моєю власною письмовою роботою, оформленою з дотриманням цінностей та принципів етики і академічної доброчесності відповідно до Кодексу академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка». Я не використовував\ла жодних джерел, крім процитованих, на які надано посилання в роботі.

_____

дата

_____

підпис

Додаток Б

Індивідуальне завдання на кваліфікаційну роботу

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Навчально-науковий інститут _____
Кафедра _____

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Завідувач кафедри

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

" ____ " _____ 20__ р.

**ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «МАГІСТР»**

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема роботи: _____

*Тему затверджено наказом ректора
від " ____ " _____ 20__ р. № _____*

1. Вхідні дані до роботи _____

2. Зміст розрахунково-пояснювальної записки _____

3. Перелік графічного матеріалу _____

4. Календарний план

№	Назва етапів роботи	Термін виконання	Примітки

Завдання підготував:
керівник _____

(підпис)

" ___ " _____ 20__ р.

_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Завдання одержав:
студент _____

(підпис)

" ___ " _____ 20__ р.

_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

АНОТАЦІЯ (українська мова)

Кваліфікаційна робота _____

Кваліфікаційна робота містить __ сторінок, __ таблиць, __ рисунків, список літератури з __ найменувань, __ додатків.

Предметом дослідження КР є ...

Об'єктом дослідження виступає ...

Мета кваліфікаційної роботи полягає в ...

Завданнями роботи є ...

За результатами дослідження сформульовані ...

Одержані результати можуть бути використані ...

Рік виконання кваліфікаційної роботи ...

Рік захисту роботи ...

КЛЮЧОВІ СЛОВА (5-7 слів).

АНОТАЦІЯ (англійська мова)

ABSTRACT

graduation work on the topic:

« _____ »
(title)

Student:

Scientific supervisor:

Year of protection:

In the first chapter the theoretical bases of management of financial and economic security of banking institutions are disclosed, the essence, content and components of the bank's financial and economic security, its place in the system of economic and financial security of the state in general are highlighted. The main types of threats and factors that adversely affect the security of banking activity are considered.

The second section examines the level of financial security, the overall financial and economic characteristics of the bank. During the work the analysis of the state of financial security of the bank Oschadbank JSC for 2015-2017 was conducted, the analysis of the structured balance of the bank, the questioning of the state of financial security of the bank and an integrated assessment of the level of financial security of JSC «Oschadbank».

The third section proposes conceptual approaches to the management of financial and economic security of JSC «Oschadbank». Identification of deficiencies in the management of financial and economic security of the bank and development of measures for their elimination; development of a mechanism for managing financial and economic security of JSC «Oschadbank».

Key words: BANKING SYSTEM, FINANCIAL SECURITY OF THE BANK, ECONOMIC SECURITY OF THE BANK, FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY OF THE BANK.

Illustrative materials for work: drawings – ____; tables – ____.

The number of sheets of final qualification work is ____.

Number of used literature – ____.

ВІДГУК
на кваліфікаційну роботу

студента _____
(прізвище, ім'я)

на тему: _____
(назва теми)

Текст відгуку...

(складається у довільній формі із зазначенням: головної цілі дипломної роботи, в інтересах якої організації її виконано; відповідності виконаної дипломної роботи завданню; ступеня самостійності при виконанні дипломної роботи; рівня підготовленості дипломника до прийняття сучасних рішень; умінь аналізувати необхідні літературні джерела, робити правильні висновки; застосовувати сучасні системні та інформаційні технології, проводити математичне моделювання, обробляти та аналізувати результати експерименту; найбільш важливих теоретичних і практичних результатів, апробації їх (участь у конференціях, семінарах, публікація в наукових журналах тощо); загальної оцінки виконаної дипломної роботи та можливості допуску її до захисту)

Науковий керівник _____
(посада, місце роботи)

_____
(підпис)

_____
(ініціали, прізвище)

« ___ » _____ 20__ р.

РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну роботу

здобувача вищої освіти НУЧП _____
(прізвище, ініціали)

_____
(назва теми)

1. Актуальність теми

2. Наукова новизна

3. Якість проведеного аналізу проблеми

4. Практична цінність висновків і рекомендацій

5. Наявність недоліків

6. Загальний висновок і оцінка магістерської дипломної роботи

Рецензент _____
(посада, місце роботи)

_____
(підпис)

_____
(ініціали, прізвище)

Печатка «__» _____ 20__ р.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

1. Сучасна фінансова політика держави та її ефективність
2. Формування доходів місцевих бюджетів та резерви їх збільшення
3. Планування видатків місцевих бюджетів та підвищення ефективності їх використання
4. Напрями удосконалення державного фінансового контролю за використанням бюджетних коштів в Україні
5. Підвищення ефективності фінансового контролю виконання місцевих бюджетів в Україні
6. Удосконалення фінансового механізму формування бюджетних ресурсів регіону
7. Підвищення ефективності управління бюджетним дефіцитом в Україні
8. Удосконалення формування та використання фінансових ресурсів державних та недержавних фондів цільового призначення
9. Напрямки підвищення рівня фінансової безпеки держави
10. Напрямки збільшення ефективності податкової політики в Україні
11. Підвищення якості управління державним боргом в Україні
12. Підвищення рівня фінансової стійкості банківської системи України
13. Підвищення рівня капіталізації банківської системи України
14. Стратегія управління фінансовими ресурсами банківських установ в Україні
15. Управління власним капіталом комерційних банків в Україні
16. Удосконалення ефективності управління активами комерційних банків в Україні
17. Управління кредитним портфелем комерційних банків в Україні
18. Підвищення ефективності управління кредитним ризиком комерційних банків в Україні.
19. Напрямки удосконалення системи управління інвестиційними ризиками банківських установ в Україні
20. Підвищення якості валютного регулювання в Україні
21. Підвищення ефективності управління інвестиційним портфелем банківських установ в Україні
22. Розвиток інноваційної діяльності комерційних банків в Україні
23. Тарифна політика комерційних банків в Україні та її вплив на рівень ефективності їх роботи.
24. Підвищення рівня конкурентоспроможності комерційних банків в Україні.
25. Управління фінансовою стійкістю банківських установ на основі системи рейтингування їх діяльності
26. Активізація розвитку банківського маркетингу в Україні
27. Розвиток e-banking в Україні

28. Управління фінансовою безпекою банківських установ в Україні
29. Формування стратегії управління депозитними ресурсами банківських установ в Україні
30. Управління прибутком страхових компаній в Україні та напрямки його підвищення
31. Управління фінансовою стійкістю страхових компаній в Україні
32. Управління резервами страхових компаній в Україні
33. Розвиток системи страхування фінансових ризиків в Україні
34. Стратегія управління фінансовими ресурсами страхових компаній
35. Управління фінансовими ризиками страхових компаній в Україні
36. Активізація функціонування ринку страхових послуг в Україні
37. Роль компаній страхування життя у розвитку ринку фінансових послуг
38. Перспективні напрямки розвитку non-Life страховиків в Україні
39. Формування інвестиційної політики страхової компанії
40. Перспективи розвитку майнового страхування в Україні
41. Розвиток ринку медичного страхування в Україні
42. Розвиток інноваційних технологій на ринку страхових послуг
43. Сучасний стан та перспективи розвитку пенсійного страхування в Україні
44. Розвиток страхового маркетингу в Україні
45. Ринок перестраховування в Україні: сучасний стан основні детермінанти розвитку
46. Перспективи розвитку соціального страхування в Україні
47. Розвиток банківського споживчого кредитування в Україні
48. Розвиток банківського іпотечного кредитування фізичних осіб в Україні
49. Розвиток бюро кредитних історій та їх вплив на функціонування кредитного ринку в Україні
50. Розвиток автокредитування в Україні
51. Розвиток інновацій у банківській системі України
52. Підвищення ефективності функціонування системи захисту прав споживачів фінансових послуг
53. Підвищення ефективності взаємодії між банківськими установами та страховими компаніями
54. Роль іноземного капіталу у розвитку банківської системи України
55. Роль іноземного капіталу у розвитку страхового ринку України
56. Розвиток ринку цінних паперів в Україні
57. Розвиток інфраструктури ринку цінних паперів в Україні
58. Перспективні напрямки активізації діяльності фондових бірж в Україні
59. Розвиток ринку похідних фінансових інструментів
60. Перспективи розвитку лізингових компаній в Україні
61. Напрямки активізації розвитку кредитних спілок в Україні
62. Розвиток недержавних пенсійних фондів в Україні
63. Розвиток інститутів спільного інвестування в Україні

64. Напрямки підвищення рівня фінансової грамотності населення в Україні
65. Розвиток ринку ломбардних послуг в Україні
66. Активізація розвитку ринку депозитних послуг в Україні
67. Перспективи розвитку фінансових компаній в Україні
68. Розвиток ринку факторингових послуг в Україні
69. Розвиток колекторських компаній в Україні
70. Перспективи розвитку InsureTech в Україні
71. Трансформаційні процеси на ринку кредитних послуг та перспективи його подальшого розвитку
72. Формування системи гарантування інвестицій в Україні
73. Підвищення ефективності державного регулювання розвитку ринку фінансових послуг в Україні
74. Напрямки підвищення ефективності використання фінансових ресурсів домогосподарств
75. Розвиток валютного ринку в Україні

Зразок документа, що підтверджує перевірку КР на плагіат

АКТ

контролю оригінальності кваліфікаційної роботи (індивідуального завдання)

За результатами перевірки кваліфікаційної роботи (індивідуального завдання) здобувача вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)науковий керівник _____
(прізвище, ім'я, по батькові) кваліфікаційна робота   курсова робота   курсовий проект

на тему: _____

у програмному забезпеченні встановлено наступні критерії унікальності тексту:

 Unichек   StrikePlagiarism.com

Схожість _____ КП1 _____

Модифікації _____ КП2 _____

КЦ _____

Маніпуляції з текстом

Звіт перевірки на плагіат надсилається на електронну пошту та (або) додається.

Коментар адміністратора ЦЗВП про виявлені запозичення:

_____
_____

Адміністратор ЦЗВП

_____ (підпис)

_____ (ПІБ)

_____ 20__ р.

Засіданням кафедри затверджено наступні показники унікальності тексту:

%	висока унікальність, робота допускається до захисту або (та) опублікування;
%	середня унікальність, робота потребує доопрацювання в частині коректності та повноти цитувань, та буде направлена на повторну перевірку без санкцій;
	низька унікальність, робота потребує суттєвого доопрацювання та буде направлена на повторну перевірку без санкцій;
% і нижче	низька унікальність, робота відхиляється без права подальшого розгляду.

Висновок:

 робота може бути допущена до захисту; Необхідно провести розгляд повного звіту подібності із залученням фахівців із тематики кваліфікаційної роботи (індивідуального завдання).

Керівник роботи

_____ (підпис)

_____ (ПІБ)

Приклади складання змісту кваліфікаційної роботи

Приклад И.1

Тема: «Управління кредитними ризиками банківських установ»

ВСТУП

**1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМИ РИЗИКАМИ
БАНКІВСКИХ УСТАНОВ**

1.1 Економічна сутність, класифікація та фактори виникнення кредитних ризиків комерційних банків

1.2 Методи управління кредитними ризиками банківських установ

1.3 Організаційне та інформаційне забезпечення кредитного ризик-менеджменту банківських установ

**2 АНАЛІЗ І ОЦІНКА УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМИ РИЗИКАМИ
БАНКІВСКИХ УСТАНОВ**

2.1 Загальна макроекономічна характеристика банківської діяльності в Україні

2.2 Оцінка структури та якості кредитного портфеля банківських установ

2.3 Аналіз ефективності управління кредитними ризиками банківських установ

**3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ
КРЕДИТНИМИ РИЗИКАМИ БАНКІВСКИХ УСТАНОВ**

3.1 Світовий досвід управління кредитними ризиками банківських установ

3.2 Напрямки зниження рівня кредитних ризиків банківських установ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Тема: «Формування і реалізація депозитної політики банківських установ»

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

1.1 Економічна сутність, призначення і класифікація депозитів банку

1.2 Підходи щодо формування депозитної політики комерційних банків

1.3 Досвід формування депозитної політики зарубіжними банками

2 АНАЛІЗ І ОЦІНКА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ ВІТЧИЗНЯНИХ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

2.1 Загальна макроекономічна характеристика депозитного ринку в Україні

2.2 Аналіз динаміки, складу та структури депозитного портфеля банківських установ

2.3 Оцінка ефективності реалізації депозитної політики банками

3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

3.1 Напрямки оптимізації системи управління депозитною діяльністю банківських установ України

3.2 Рекомендації щодо підвищення ефективності депозитної політики банків

3.3 Середньострокове прогнозування тренду депозитів фізичних осіб банківських установ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Тема: Формування системи гарантування інвестицій в Україні

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СИСТЕМИ ГАРАНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ

1.1 Сутність, принципи та функції системи гарантування інвестицій

1.2 Історія становлення та розвитку систем гарантування інвестицій

1.3 Зарубіжний досвід побуди системи гарантування інвестицій

2 ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ГАРАНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ

2.1 Аналіз сучасних тенденцій інвестиційного розвитку України

2.2 Зарубіжний досвід побудови системи гарантування інвестицій

2.3 Проблеми формування системи гарантування інвестицій в Україні

3 НАПРЯМИ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ГАРАНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ

3.1 Основні заходи впровадження системи гарантування інвестицій

3.2 Ідентифікація та аналіз перешкод впровадження запропонованих заходів формування системи гарантування інвестицій

3.3 Економіко-математичне моделювання впливу створення системи гарантування інвестицій на основні макроекономічні показники розвитку України

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Тема: «Удосконалення системи захисту прав споживачів на ринку страхових послуг»

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ НА РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ

1.1 Сутність ринку страхових послуг та основні його суб'єкти

1.2 Особливості функціонування системи захисту прав споживачів на ринку страхових послуг

1.3 Інструменти захисту прав споживачів на ринку страхових послуг

2 ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОБУДОВИ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ НА РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

2.1 Сучасні аспекти розвитку ринку страхових послуг

2.2 Основні тенденції поточного стану функціонування системи захисту прав споживачів на ринку страхових послуг

2.3 Основні проблеми функціонування системи захисту прав споживачів на ринку страхових послуг

3 КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ НА РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

3.1 Напрямки підвищення ефективності функціонування системи захисту прав споживачів на ринку страхових послуг України

3.2 Ідентифікація та обґрунтування базових перешкод реформування системи захисту прав споживачів на ринку страхових послуг

3.3 Економіко-математичне моделювання впливу системи захисту прав споживачів на розвиток ринку страхових послуг

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Тема: «Активізація ринку факторингових послуг в Україні»

ВСТУП

**1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ
ФАКТОРИНГОВИХ ПОСЛУГ**

- 1.1 Зміст факторингу як фінансової послуги і особливості її надання
- 1.2 Класифікація видів факторингу та основні його функції
- 1.3 Сутність ринку факторингових послуг і основні його учасники

**2 ДІАГНОСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ РИНКУ ФАКТОРИНГОВИХ
ПОСЛУГ В УКРАЇНІ**

- 2.1 Оцінка сучасних тенденцій функціонування ринку фінансових послуг
- 2.2 Аналіз стану ринку факторингових послуг
- 2.3 Зарубіжний досвід функціонування ринку факторингових послуг
- 2.4 Проблеми розвитку ринку факторингових послуг в Україні

**3 НАПРЯМКИ АКТИВІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ ФАКТОРИНГОВИХ
ПОСЛУГ В УКРАЇНІ**

- 3.1 Заходи розвитку ринку фінансових послуг в Україні
- 3.2 Обґрунтування перешкод впровадження запропонованих заходів..
- 3.3 Економіко-математичне моделювання подальшого розвитку ринку факторингових послуг в Україні

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Тема: «Розвиток депозитного ринку України»

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ДЕПОЗИТНОГО РИНКУ

1.1 Сутність депозитного ринку та особливості його функціонування

1.2 Історія розвитку депозитного ринку України

1.3 Структура депозитного ринку

2 АНАЛІЗ ДЕПОЗИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КРЕДИТНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ

2.1 Загальна характеристика фінансового ринку України

2.2 Аналіз депозитної діяльності комерційних банків України

2.3 Особливості реалізації депозитних послуг кредитними спілками України

2.4 Проблеми функціонування депозитного ринку в Україні

3 ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РОЗВИТКУ ДЕПОЗИТНОГО РИНКУ

УКРАЇНИ

3.1 Шляхи вирішення проблем депозитного ринку України

3.2 Аналіз перешкод впровадження заходів активізації розвитку депозитного ринку

3.3 Економіко-математичне моделювання впливу депозитного ринку на економічний розвиток країни

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ